

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

LXXXIII. Quæ ad Meritum requirantur; & quî fiat?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

cia: sed absque superbia. Ita enumerabat sua merita Nehemias, 2. *Esdra*. 5. David, *psal.* 17. Ezechias, *Isa.* 38. Hester, *Eccl.* 14. Paulus, 2. *Tim.* 4. *Bonum certamen certavi. &c.* Attamen tutissimum est, in solo sperare Deo. Hæc spes non confundit; illa fallit. Patet ex iis Scripturis, quas contra nos congerunt aduersarij.

II. LUTHERO-CALVINISTÆ, vt Caluinus *Iust.* 3. c. 16. §. 3. & c. 18. §. 2. negant intuitu mercedis æternæ fas operari bene; licet huc tendant exhortationes S. Scripturæ. Id quod olim docuit damnatus Buganrius in Catalunia; teste Luxenburg in *Catalogo har.*

SVADENT istis. I. Quia Ioan. 10. Mercenarii reprehenduntur.

2. Quia S. Bern. l. de diligendo Deo ait: Non sine premio diligitur Deus, etsi absque premij intuitu diligendus sit. vacua namque vera caritas esse non potest; nec tamen mercenaria est.

3. S. Tho. 2. 2. q. 19. a. 4. ad 3. ait amor mercenarium posse vera cum caritate consistere.

4. Seruile est operari ob mercedem.

5. Deus amore amicitia, non concupiscentia diligendus est.

AVTOR. Nec tantum, nec præcipuè intuitu mercedis operandum; sed maxime ad Dei gloriam.

1. Ita Matt. 4. *Penitentiam agite; appropinquabit ENIM regnum cæl.* Matt. 5. *Beati. &c. quoniam ipsorum est regnū cæl.*

2. Sic mandatum est, Mat. 6. *Primū querite regnum Dei.* Luc. 16. *Facite vobis amicos. &c. ut recipiant vos in æt. tab.*

3. Exemplum Davidis Ps. 118. *Inclinaui cor meum ad faciendas iustificat. tuas, PROPTER retributionem.*

4. Ecce cohortatio. I. Cor. 9. *Sic currite, vt comprehendatis.* Gal. 6. *Bonum facientes non deficiamus, tempore ENIM suo metemur.* Sic & S. Patres,

DICO AD I. II. III. Mercenarii sunt, qui mercedem primariò intuentur: non tales sunt iusti operarij.

AD IV. Sordidum est, vbi merces vilior est opere; vt in terrenis; non vbi merces est gloriosior.

AD V. Rectè: at Deum iusti diligunt propter Deum, non propter seipsos, nisi secundariò.

QVÆSTIO LXXXIII.

Quæ ad Meritum requirantur: & qui fiat?

AVTOR. I. OPVS LIBERVM libertate à Coactione & Necessitate. Vnde *Eccl.* 31. *Qui potuit transgredi, & non est transgressus: ideo stabilita sunt bona illius.*

1. Cor. 9. *Si volens hoc ago, mercedem habeo.* Quare, 2. Cor. 9. *Quisque prout destinavit in corde suo; non ex tristitia.* Ratio. Nam opus necessarium non est laudabile; ergo minus meritorium. Nec opus malum meretur pœnam, nisi liberum fuerit.

II. GRATIA IUSTIFICANS requiritur. Vnde Ioan. 15. *Manete in me; sc. vt membra viua sitis: huc gratia opus.* 2. Beatitudo est hæreditas filiorum Dei: *Rom.* 8. *Gal.* 3. 3. Meritum perditur salutis per peccati offensam; ergo non in solo opere, sed præcipuè in amicitia Dei fundatur.

III. PROMISSIO DEI GRATVITA requiritur. Nam contrariam Baij opinionem damnauit Pius V. & Greg. XIII. Quia opera ex principio operantis nullam habet proportionem cum beatitudine. *Rom.* 8. *Non enim sunt cōdigna pœssiones ad. &c. Quia, 2. Cor.* 4.

Quod in presenti momentaneum est. &c. Meritum verò licet ad vtramque Dei iustitiam pertineat; magis tamen ad Distributiuam, quàm Commutatiuam; quia distributio præmiorum reuocatur ad gratiã prædestinationis, quæ est sine meritis præuisis facta. Ad Commutatiuam: quia præmium datur beatis secundum mensuram laborum.

IV. CARITAS requiritur magis, quàm FIDES. Nam illi promissa beatitudo est; Ioan. 14. *Si quis diligit me, diligam, & manifestabo ei me:* quæ manifestatio est beatifica visio. I. Cor. 2. *Oculus non vidit quæ Deus præparauit diligentibus se.* Proinde, I. Cor. 13. *Si habuero omnem fidem; caritatem autem non habuero; nihil sum: &c.* Et ista quatuor requiruntur ad meritum.

V. Ex CONDIGNO non solum de Congruo, meretur iustus. Vnde Col. 1. *Ut ambuletis Dignè Deo.* 2. *Thef. 1. Ut digni habeamini regno Dei;* id est, condigni, *2. Tim. 8. Non sunt condigna passiones. &c.*

2. Condignitas verò ea manat, Tum ex operum dignitate, vt quæ informari gratia: Tum ex Dei pacto. Quia, Ioan. 1. *Vita æterna est gratia mercedis pro gratia meritorum;* seu caritas patrie pro caritate viæ; sed inter gratiam hanc & gratiam illam est proportio; ergo & condignitas. Gratia namque operandi bene, est *fontis saliens in vitam æternam*: fontis autem est proportio ad *flumen gloriæ, quod latificat ciuitatem Dei.* Pl. 45.

3. Sed meritum est duplex, Personæ & Operis. Item vita æterna duplex; Hæreditas, & Merces. Merito persona potest haberi æterna vita, vt Hæredi-

tas: ac merito operis, vt Merces; Ad hoc opus pacto Dei, quod acceptanda sunt opera; non ad Illud: Quia gratia ex se se habet relationem ad gloriam.

4. DEVS verò etiam supra condignū remuneratur opera bona. Quia Matt. 5. *Merces vestra copiosa erit.* Luc. 6. *Mensuram bonam, confertam, & superfluentem dabit.* Luc. 19. *Habentis, plus dabitur.* Luc. 20. Etiam non operatus totum diem, datur tamen denarius totus; quia bonus sum, ait,

5. Primam tamen gratiam meretur nemo ex condigno, nisi solus Christus; eam meritis est omnibus. De hoc enim, non de illo, pactum constat.

6. Iustus nihilominus potest alteri gratiam mereri primam de congruo. Ita Mat. 9. *Videns Iesus fidem eorum,* &c. curauit ægrum. Sic Stephanus meruit Sauli conuersionem. Iustus interim sibi ex condigno mereri augmentum gratiæ potest, & ita crescere vsque in perfectum diem.

V. DE BONIS OPERIBUS IN SPECIE.

QVÆSTIO LXXXIV.

Oratio an sit Necessaria, & Vitiosa?

I. ETHNICI quidam, teste S. Tho. 1. 2. contra Gentiles. c. 96. per orationes putarunt Dei posse mutari Prouidentiam:

II. MESSALIANI, ait Theodoret. 1. 4. hist. c. 10. dicebant, per solam orationem homines iustificari posse.

III. ETHNICI quidam, ait Cic. 1. 1. de nat. deor. ut Peripatetici tollebant e medio & prouidentiam Dei, & orationem spernebant.

PELAGIANI, teste S. Aug. 1. de haer. c. 83. destruebant orationes Ecclesiæ; quod dicerent, homines suis vi-